

Szkoła Podstawowa nr 11

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO kl.7

Uczeń spełnia wymagania określone dla w kl. 4-6 oraz w kl. 7

Dokument zawiera najważniejsze wymagania edukacyjne, uporządkowane według poziomów ocen. Ocenę ustala się na podstawie stopnia opanowania wiadomości i umiejętności, samodzielności, poprawności oraz jakości wypowiedzi ucznia.

Główne obszary kształcenia

Obszar	Najważniejsze umiejętności
Odbiór tekstów kultury	czytanie ze zrozumieniem, analiza i interpretacja utworów literackich, rozpoznawanie rodzajów i gatunków literackich, odczytywanie symboli, alegorii i kontekstów.
Kształcenie językowe	słownotwórstwo, fonetyka, fleksja, składnia, różnicowanie języka, kultura i etyka wypowiedzi, ortografia oraz interpunkcja.
Tworzenie wypowiedzi	wypowiedzi ustne i pisemne, argumentowanie, streszczenie, charakterystyka, opowiadanie, rozprawka, przemówienie, recenzja, wywiad, list i inne formy użytkowe.
Samokształcenie i komunikacja	wyszukiwanie, porządkowanie i krytyczna ocena informacji, korzystanie ze źródeł, udział w dyskusji, prezentowanie własnego stanowiska i praca projektowa.

Wymagania na poszczególne oceny

Ocena dopuszczająca

Uczeń opanował wiadomości i umiejętności podstawowe w zakresie umożliwiającym dalszą naukę.

- czyta tekst i wyszukuje w nim najważniejsze informacje; rozpoznaje bohaterów, wydarzenia oraz podstawowe elementy świata przedstawionego;
- rozpoznaje podstawowe rodzaje i wybrane gatunki literackie oraz najczęściej stosowane środki stylistyczne;
- zna podstawowe pojęcia z nauki o języku i z pomocą wykonuje proste ćwiczenia językowe, ortograficzne i interpunkcyjne;
- tworzy krótkie, komunikatywne wypowiedzi ustne i pisemne, zachowując podstawową formę wypowiedzi;
- z pomocą formułuje argument, streszcza tekst, sporządza prostą notatkę i uczestniczy w rozmowie;
- zna treść omawianych lektur w stopniu podstawowym.

Ocena dostateczna

Uczeń opanował najważniejsze wiadomości i umiejętności oraz stosuje je w typowych sytuacjach.

- czyta ze zrozumieniem, wyodrębnia informacje, temat i główną myśl tekstu;
- rozpoznaje cechy liryki, epiki i dramatu oraz omawianych gatunków literackich;
- nazywa cechy bohaterów, określa relacje, tematykę i przesłanie utworu;
- wyjaśnia podstawowe zagadnienia językowe i stosuje poznane zasady w prostych przykładach;
- tworzy poprawne wypowiedzi zgodne z tematem, m.in. opowiadanie, charakterystykę, streszczenie, rozprawkę, przemówienie i formy użytkowe;
- formułuje argumenty i bierze udział w dyskusji; zna treść lektur i potrafi ją wykorzystać w wypowiedzi.

Ocena dobra

Uczeń poprawnie i samodzielnie stosuje wiadomości oraz umiejętności w typowych i częściowo problemowych sytuacjach.

- porządkuje i przetwarza informacje, określa problematykę utworu oraz uzasadnia swoje odczytanie tekstu;
- analizuje bohaterów, wydarzenia, narrację, środki stylistyczne i ich funkcje;
- rozpoznaje oraz omawia cechy gatunkowe utworów, odwołując się do przykładów;
- sprawnie wykonuje analizę językową i stosuje zasady gramatyczne, ortograficzne oraz interpunkcyjne;
- tworzy logiczne, spójne i poprawne wypowiedzi, zachowując wymaganą kompozycję i odpowiedni styl;
- formułuje trafne argumenty, popiera je przykładami z poznanych lektur, ocenia informacje i korzysta z różnych źródeł.

Ocena bardzo dobra

Uczeń w pełni opanował wymagane wiadomości i umiejętności oraz posługuje się nimi sprawnie i funkcjonalnie.

- samodzielnie analizuje i interpretuje teksty literackie oraz inne teksty kultury, uwzględniając symbole, konteksty i przesłanie;
- wnikliwie charakteryzuje bohaterów, ocenia ich postawy, motywacje oraz skutki działań;
- wyjaśnia funkcje środków językowych i artystycznych, świadomie wykorzystuje wiedzę o języku;
- bezbłędnie lub niemal bezbłędnie stosuje zasady gramatyczne, ortograficzne i interpunkcyjne;
- tworzy rozwinięte, spójne, logiczne i poprawne stylistycznie wypowiedzi, zgodne z wszystkimi wymaganiami danej formy;
- rzeczowo argumentuje, odwołując się do lektur, hierarchizuje argumenty, formułuje wnioski, aktywnie uczestniczy w dyskusji i krytycznie ocenia źródła.

Ocena celująca

Uczeń twórczo i samodzielnie wykorzystuje wiedzę oraz umiejętności wykraczające jakością wykonania poza poziom bardzo dobry.

- formułuje pogłębione i oryginalne interpretacje tekstów, trafnie wykorzystując konteksty literackie, kulturowe i językowe;
- samodzielnie rozwiązuje problemy, dostrzega zależności i przedstawia własne, dobrze uzasadnione wnioski;
- świadomie, precyzyjnie i twórczo posługuje się językiem;
- tworzy oryginalne, dojrzałe i bezbłędne lub niemal bezbłędne wypowiedzi ustne i pisemne;
- wykazuje inicjatywę czytelniczną i projektową, celowo korzysta z wiarygodnych źródeł oraz dzieli się wiedzą;
- biegle posługuje się wiadomościami i umiejętnościami przewidzianymi dla klasy VII.

Czasowniki operacyjne odpowiednie dla poszczególnych stopni

Stopień	Poziom wymagań	Odpowiednie czasowniki operacyjne
Dopuszczający	Rozpoznawanie i odtwarzanie podstawowych wiadomości oraz wykonywanie prostych zadań, często przy wsparciu nauczyciela	zna, wie, rozpoznaje, wskazuje, wymienia, dostrzega, odróżnia, rozróżnia, nazywa, wyszukuje, znajduje, zbiera, wyodrębnia, kojarzy, podejmuje próbę, próbuje, stara się, tworzy prostą wypowiedź, pisze prosty tekst, wykonuje pod kierunkiem nauczyciela
Dostateczny	Rozumienie wiadomości i samodzielne wykonywanie typowych zadań o średnim stopniu trudności	rozumie, wyjaśnia, objaśnia, określa, przedstawia, opisuje, omawia w podstawowym zakresie, porządkuje, klasyfikuje, porównuje, wyszukuje informacje, formułuje, dobiera, stosuje, przekształca, uczestniczy, pisze, tworzy wypowiedź
Dobry	Stosowanie wiedzy w praktyce, analizowanie zagadnień i poprawne wykonywanie bardziej złożonych zadań	omawia, analizuje, charakteryzuje, uzasadnia, ocenia, komentuje, porównuje, rozpoznaje funkcje, określa funkcje, wskazuje zależności, ustala przyczyny, ustala skutki, wyciąga wnioski, formułuje argumenty, stosuje w praktyce, wykorzystuje wiedzę, tworzy rozwiniętą wypowiedź, pisze zgodnie z wymogami
Bardzo dobry	Samodzielne analizowanie, interpretowanie, ocenianie i funkcjonalne wykorzystywanie wiedzy	definiuje, interpretuje, wnikliwie analizuje, szczegółowo omawia, wyjaśnia znaczenie, ocenia, wartościuje, uzasadnia rzeczowo, dowodzi, hierarchizuje, przetwarza informacje, formułuje wnioski, wykazuje zależności, funkcjonalnie stosuje, świadomie wykorzystuje, bezbłędnie wykonuje, tworzy rozbudowaną wypowiedź zgodnie ze wszystkimi wymogami
Celujący	Twórcze i samodzielne wykorzystywanie wiedzy, rozwiązywanie nietypowych problemów oraz tworzenie oryginalnych wypowiedzi	samodzielnie analizuje, samodzielnie interpretuje, twórczo wykorzystuje, funkcjonalnie korzysta, świadomie postępuje się, bezbłędnie stosuje, uogólnia, syntetyzuje, wartościuje, polemizuje, formułuje oryginalne wnioski, rozwiązuje problemy, projektuje, realizuje własny projekt, tworzy oryginalną wypowiedź, uzasadnia własne stanowisko z wykorzystaniem różnych kontekstów

Najważniejsze treści programowe

Literatura i kultura: ambicja, sprawiedliwość, odpowiedzialność, altruizm, bunt, nadzieja i wrażliwość; rodzaje literackie; wybrane gatunki: ballada, nowela, komedia, tragedia, pieśń, tren, aforyzm, fantasy; problematyka utworów, bohater, narrator, podmiot liryczny, symbol, alegoria, ironia, komizm, środki stylistyczne.

Nauka o języku: słowotwórstwo i rodziny wyrazów; fonetyka, akcent i upodobnienia; imiesłowowy równoważnik zdania; mowa zależna i niezależna; norma językowa, błędy językowe, zapożyczenia, archaizmy, kolokwializmy, neologizmy, synonimy, antonimy, homonimy i związki frazeologiczne.

Komunikacja i kultura języka: etyka i grzeczność językowa, argumentacja, perswazja i manipulacja, reklama, dyskusja, wystąpienie publiczne, krytyczna ocena informacji i źródeł.

Formy wypowiedzi: streszczenie, charakterystyka, opis przeżyć i dzieła sztuki, opowiadanie twórcze, rozprawka z tezą i hipotezą, przemówienie, recenzja, wywiad, list, e-mail, ogłoszenie, życzenia, dedykacja, notatka, list otwarty i hasło encyklopedyczne.

Lektury i teksty o szczególnym znaczeniu

- Adam Mickiewicz, „Dziady” cz. II, „Pan Tadeusz” (w szczególności księgi: I, II, IV, X, XI, XII), „Świtezianka”, „Reduta Ordon”;
- Henryk Sienkiewicz, „Latarnik”; Charles Dickens, „Opowieść wigilijna”; Ernest Hemingway „Stary człowiek i morze”; Eric-Emmanuel Schmitt, *Oskar i pani Róża*;
- Aleksander Fredro, „Zemsta”; Antoine de Saint-Exupéry, „Mały Książę”;
- wybrane utwory Jana Kochanowskiego, Wisławy Szymborskiej, Bolesława Leśmiana, Edwarda Stachury oraz teksty współczesne przewidziane w programie;
- teksty i lektury uzupełniające wskazane przez nauczyciela.

Zasady ogólne oceniania

- Ocena wyższa obejmuje wymagania przewidziane dla ocen niższych.
- Przy ocenianiu uwzględnia się poprawność merytoryczną i językową, samodzielność, stopień realizacji tematu, kompozycję, argumentację oraz znajomość lektur.
- Wymagania dostosowuje się do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia, zgodnie z obowiązującymi zaleceniami.
- Szczegółowe sposoby sprawdzania osiągnięć określają zasady oceniania przyjęte w szkole i przez nauczyciela.

Opracowano na podstawie dokumentu „Zamieřmy słowo | Język polski | Klasa 7 | Wymagania edukacyjne